

Z A P I S N I K

Sa 32. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu održane 9. decembra 2013. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 5 minuta.

Sjednicom je predsjedavao Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: dr Zoran Vukčević, Husnija Šabović, Šefkija Murić, Jovan Martinović, Draginja Vuksanović, Slaven Radunović, Veljko Vasiljević, Vladislav Bojović, Obrad Gojković, Snežana Jonica i Genci Nimanbegu.

Sjednici su prisustvovali kandidati koji su se prijavili na Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika: Bulatović Nikola, prof. dr Vukčević Mladen, doc. dr Golubović Vukoman, Dizdarević Kasim, Đukanović Spomenka, Laković Bego Novak, prof. dr Lukić Slavko, Lješnjanić Hakija, Marić Stanko, Markić Loro, Murić Veljka, Redža Nail, dr Simović-Zvicer Vesna i Ulićević Đorđije.

Rad sjednice pratili su i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

D N E V N I R E D:

Konsultativno saslušanje kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Dnevni red je usvojen jednoglasno.

PRVA TAČKA - Konsultativno saslušanje kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, otvorio je raspravu povodom prve tačke dnevnog reda podsjećajući da je Skupština Crne Gore, na 12. sjednici prvog redovnog zasijedanja, dana 31. jula 2013. godine, usvojila Amandmane I do XVI na Ustav Crne Gore. Amandmanom III, u tački 13 člana 82, izmijenjena je jedna od nadležnosti Skupštine Crne Gore na način da Skupština, između ostalog, bira i razrješava i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Amandmanom VIII zamijenjen je član 127 Ustava, na način da su članovi Sudskog savjeta u tački 3, između ostalih i „četiri ugledna pravnika koje bira i razrješava Skupština, na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu“. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je, 5. septembra 2013. godine, dostavila Skupštini Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu, koji je na 24. sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, održanoj 18. septembra 2013. godine, većinom glasova podržan. Isti je usvojen na osmoj sjednici vanrednog zasijedanja Skupštine Crne Gore, dana 24.

septembra 2013. godine. U cilju preciziranja odredbi koje se odnose na postupak izbora članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, grupa poslanika je 21. oktobra 2013. godine podnijela Predlog zakona o izmjeni Zakona o Sudskom savjetu, koji je usvojen na trećoj sjednici drugog redovnog zasijedanja 29. oktobra 2013. godine.

Takođe, izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore, predviđene su i nove nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, na način da Odbor podnosi Skupštini predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi, Odbor je raspisao Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, koji je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, dana 8. novembra 2013. godine, u štampanim medijima: „Pobjeda“, „Dan“, ND „Vijesti“ i „Dnevne novine“, dana 9. novembra t.g, kao i na internet stranici Skupštine Crne Gore. Predsjednik Odbora je podsjetio da je u Javnom pozivu naznačeno da kandidat, pored opštih uslova za rad u državnom organu, treba da ispunjava i posebne uslove, propisane članom 13a Zakona o Sudskom savjetu, i to: da ima najmanje 10 godina radnog iskustva na pravnim poslovima i da uživa lični i profesionalni ugled. Odboru je pristiglo 15 prijava, od kojih je jedna povučena. Na 30. sjednici Odbora, održanoj 29. novembra 2013. godine, Odbor je konstatovao listu sljedećih prijavljenih kandidata: Bulatović Nikola, prof. dr Vukčević Mladen, doc. dr Golubović Vukoman, Dizdarević Kasim, Đukanović Spomenka, Laković Bego Novak, Prof. dr Lukić Slavko, Lješnjanić Hakija, Marić Stanko, Markić Loro, Murić Velija, Redža Nail, dr Simović-Zvicer Vesna i Ulićević Đorđije. Na 31. sjednici, Odbor je potvrdio ispunjenost uslova propisanih Javnim pozivom i na taj način utvrđena je lista kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata. Na kraju, predsjednik Odbora je predložio da se kandidati predstave po redosledu utvrđene liste, nakon čega će poslanici, po jedan predstavnik iz poslaničkih klubova, postaviti po dva pitanja, a na posebnoj sjednici poslanici će se izjasniti o kandidatima.

Nikola Bulatović, prvi kandidat sa liste za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, kratko je iznio podatke iz svoje biografije ističući da je radio kao sudija Osnovnog i Višeg suda u Podgorici, javni pravobranilac u SRJ, a da poslednjih deset godina radi kao advokat. Takođe je naveo da je bio predsjednik Udruženja slobodnih pravnika Crne Gore, a kao motiv za prijavljivanje na Javni poziv, naglasio je da je 17 godina radio u sudstvu, još toliko u pravosuđu i mišljenja je da može doprinijeti radu Sudskog savjeta.

Prof. dr Vukčević Mladen, u svom obraćanju, naveo je da ne daje primat ni jednoj grani vlasti, a time bi ostvario ambiciju ustavnih promjena - smanjenje političkog uticaja u pravo nosilaca pravosudnih funkcija.

Doc dr Vukoman Golubović ukratko se predstavio i naglasio da je radio kao okružni tužilac u Bijelom Polju, zatim da je bio predsjednik Višeg suda, predsjednik Apelacionog suda, a da od februara 2010. godine radi na fakultetu u Baru i bavi se advokaturom. Što se tiče motiva za prijavu na Javni poziv, istakao je dosadašnji rad u pravosuđu i samim tim mišljenja je da značajno može doprinijeti da sudska vlast zauzme mjesto koje ima po Ustavu, te da sudije dobiju onakav tretman kakav imaju u

Evropi. Takođe je naglasio da sudije u našoj zemlji nemaju dobar materijalni položaj i da su svedeni na nivo činovnika, iako rade odgovoran posao, pa je neophodno sprovesti reformu pravosuđa i izmijeniti kaznenu politiku, jer je Crna Gora, prema podacima koje posjeduje, zemlja u Evropi sa najviše kazni zatvora, a u tom dijelu se mnogo više moramo zalagati za alternativne sankcije.

Kandidat Kasim Dizdarević, iznoseći podatke iz svoje biografije, saopštio je da je dugo godina radio kao sudija, a o kvalitetu njegovog rada najbolje govore rezultati i izvještaji o godišnjem radu sudova, kao i iskustva stečena mnogobrojnim posjetama sudova u Evropi, koja bi mogao primijeniti ukoliko dobije povjerenje poslanika u ovom izboru. Što se tiče razloga zbog kojih je napustio sudijsku funkciju, naveo je neriješen materijalni položaj i stambeno pitanje, iako je rješavao najdelikatnije slučajeve. S tim u vezi, naglasio je da se kod nas može zapaziti tendencija odliva kvalitetnih kadrova iz sudstva, za razliku od sudija u Evropi, koji se prvo dokažu kao pravници u advokaturi ili drugim pravnim oblastima ili službama, a kod nas je obrnut proces. Na kraju, istakao je da je pred Sudskim savjetom velika odgovornost, a to nije samo stvar predlaganja i razrešenja sudija, već vraćanje dostojanstva, jačanje afirmacije, nezavisnosti i samostalnosti sudijske funkcije, kao i poboljšanje materijalnog položaja sudija.

Spomenka Đukanović je takođe saopštila podatke iz svoje radne biografije, ističući pri tom da je praktičar, da voli svoju profesiju, ima položen stručni, pravosudni i advokatski ispit i da je bila prva u grupi za medijatora u krivičnim predmetima u kojima su učesnici maloljetna lica. Naglasila je da dobar pravnik stalno mora da radi na sebi, da se usavršava, da bude odgovoran, čestit, pošten što je preduslov za kvalitetno obavljanje poslova. Na kraju, naglasila je da je čast biti član Sudskog savjeta, ali istovremeno i odgovornost, da bi se izgradile kvalitetne sudije i kvalitetno sudstvo koje će opravdati puno povjerenje građana.

Laković Bego Novak se takođe ukratko predstavio i naglasio da je radio kao sudija Opštinskog i Okružnog suda u Titogradu, i kao pomoćnik ministra za pravosuđe i organizaciju uprave. Pored toga, bio je imenovan za okružnog tužioca u Titogradu, biran za sekretara Skupštine, a sada radi u advokaturi. Što se tiče opredjeljenja za podnjetu kandidaturu, naveo je da je imao osjećaj kao da nije nešto završio u svom radnom vijeku i odlučio je da da svoj doprinos kao član Sudskog savjeta, ukoliko bi dobio povjerenje poslanika. Centralno pitanje u oblasti pravosuđa je evidentna neefikasnost, koja je u posljednje vrijeme najviše izražena, a iz toga proizilazi i odgovornost i savjesnost sudija, na čemu bi trebalo poraditi.

Prof. dr Slavko Lukić, u uvodnoj riječi, je saopštio da se prijavio za tri funkcije, Ustavni sud, Sudski i Tužilački savjet, ali da bi najradije bio izabran za ovu funkciju, kako bi sačuvao mjesto profesora na fakultetu, pri tom ističući da spada u rijetke profesore Ustavnog prava u svijetu koji nikad nije prihvatao ni jednu političku funkciju već je uvijek radio kao profesionalac, bez obzira na bilo koje opredjeljenje. Što se tiče amandmana na Ustav, mišljenja je da je dosta urađeno, ali i da postoji niz propusta koje nauka ne bi mogla da prihvati, a tiču se pozicije Sudskog savjeta, koji bira i razrešava sudije, a ne odgovara nikome, a takođe, bira i razrešava predsjednika Vrhovnog suda,

koji je ujedno i predsjednik tog Savjeta i miješa se u nadležnost Vlade, tj. Ministarstva finansija, gdje predlaže iznos sredstava za rad sudova. S tim u vezi, smatra da u tom dijelu postoji inkompatibilnost, iako se pokušala napraviti distanca od Parlamenta i od političkih partija, ali činjenica je da svaki organ i svaki izbor moraju imati svoj legitimitet. Takođe, Ustav trpi kritiku i u članu 125, kojim je propisano da predsjednik suda ne može biti predsjednik Sudskog savjeta, ali je on kao predsjednik Vrhovnog suda, član Sudskog savjeta, pa moramo priznati da je donekle Ustav izgubio na snazi i da se, u tom dijelu, danas primjenjuje Evropska konvencija o ljudskim pravima. Takođe, istakao je da se sudska funkcija ne završava u nacionalnim državama, nego pred Evropskim sudom za ljudska prava. Na kraju, profesor Lukić je istakao da je sudijska funkcija veoma važna, ali da je, ipak, u jednom smislu konceptijski ugrožena, te da treba izvršiti reviziju u jednom procesu koji predstoji, pa i u procesu realizacije ovih Amandmana i svih procedura.

Sljedeći kandidat za člana Sudskog savjeta, Lješnjanić Hakija, kratko se predstavio i naveo da je radio kao načelnik za opštu upravu u opštini Plav, tri puta je bio biran za sekretara skupštine, a od 2008. godine radi kao načelnik Upave za nekretnine, područna jedinica Plav, te da je uvijek radio na pravnim poslovima.

Stanko Marić, u svom obraćanju, istakao je da je bio član Sudskog savjeta 2002. i 2006. godine. Što se tiče radnog iskustva, saopštio je da je obavljao pravne poslove u Privrednom sudu, lokalnoj i državnoj upravi, Republičkom sekretarijatu za pravosuđe i upravu, sada Ministarstvu pravde. Pored toga, ukazao je na određene nelogičnosti sa stanovišta same procedure izbora, smatrajući da nije primjereno da neko sam za sebe procjenjuje ustavnu normu da li spada u kategoriju uglednih pravnika, već je primjerenije da to bude neka institucija, organizacija ili drugi društveni subjekt. S tim u vezi, istakao je da je, uz ostalu dokumentaciju, priložio i Povelju Udruženja pravnika Crne Gore koju je dobio, kao jedini u poslednjih 10 godina, za unaprijeđenje pravne struke i pravnog sistema. Takođe je naglasio da je biran i za sudiju Suda udruženog rada, ukazujući da je taj sud pravično i efikasno sudio što nije slučaj u današnjem pravosuđu. U daljem izlaganju, Stanko Marić je saopštio da je bio član Saveza komunista, sekretar partijske organizacije Državnog pravobranioca, sudija opštinskog suda i sudova državnog, osnovnog i udruženog rada, tako da je mogao slobodnije da se izražava kada je u pitanju partijska aktivnost. Na kraju, istakao je da je tokom svog rada poštovao princip pravednosti i rad po savjesti i zakonu, a njegovo prisustvo u javnosti oko brojnih sturčnih pitanja, do pitanja samog Ustava, govori o tome da li ima lični i profesionalni integritet.

Loro Markić, takođe kandidat za člana Sudskog savjeta, kratko se predstavio i istakao da je radio u Sudu za prekršaje, zatim u Montenegroturistu, kao pravni zastupnik, nakon čega je prešao u advokaturu gdje i dalje radi. Što se tiče prijave na Javni poziv, naveo je da smatra da može dati doprinos, s obzirom da se angažovao pri osnivanju Helšinskog komiteta, gdje su se bavili zaštitom ljudskih prava, što je pomoglo pri usklađivanju i upoređivanju našeg zakonodavstva i prakse sa evropskom. U okviru

rada, organizovali su simpozijume i okrugle stolove sa predavačima iz Strazbura, što je iskustvo koje bi umnogome pomoglo pri unaprijeđenju rada pravosuđa.

Velija Murić, vezano za podnijetu prijavu, naglasio je da je Sudski savjet izuzetno visoka i odgovorna institucija u državi, a kao motiv prijave izrazio je želju da da doprinos nezavisnom i samostalnom sudstvu, koje bi moglo poslužiti kao uzor sudskim sistemima u okruženju i u Evropi. Pored toga, naveo je da nije član nijedne političke partije iz razloga što profesija kojom se bavi zahtijeva visoku samostalnost i ličnu odgovornost. Dakle, mišljenja je da onaj ko slijedi zakone, često mora da ima dvije duše, jednu koju eksponira kroz primjenu zakona i drugu, koju eksponira kao čovjek koji osjeća određeni društveni trenutak ili lični odnos. Vezano za uslov „ugledni pravnik“, istakao je da to može potvrditi stručna i laička javnost, a on je ponosan što njegova kancelarija, prema strukturi klijenata koje zastupa, predstavlja Crnu Goru u malom. Takođe je naveo da je osnovao Crnogorski komitet pravnika za zaštitu ljudskih prava. Sada se bavi advokaturom i mišljenja je da je advokat čovjek, koji svojom olovkom i svojom glavom zna i umije da promijeni Ustav, zakon ili presudu petočlanog vijeća itd. U daljem izlaganju Velija Murić je naveo da je bio sudija Opštinskog suda, a zatim tužilac u Rožajama, sudija Višeg suda, a kao advokat je na stogodišnjicu crnogorske advokature dobio najveće advokatsko priznanje, Povelju crnogorske advokature. Nakon toga, nastojeći da se u regionu prepozna crnogorska advokatura, uspostavio je jake i prisne kontakte Advokatske komore Kosova i Albanije. Na kraju, istakao je da bez dobrog suda nema dobre države, a ako bi dobio šansu da da doprinos u Sudskom savjetu, smatrao bi da je ostvario sebe.

Nail Redža, sljedeći kandidat, ukratko je iznio podatke iz svoje biografije ističući da je radio u Solani Bajo Sekulić, gdje je obavljao poslove pravnog referenta, direktora za opšte i pravne poslove i komercijalnog direktora. Od januara 2007. godine, do devetog mjeseca 2011. godine, obavljao je funkciju potpredsjednika opštine Ulcinj. Motiv prijave na Javni poziv je zalaganje za unaprijeđenje uslova rada sudstva, koje će biti prepoznato kao nezavisno i samostalno.

Vesna Simović - Zvicer je, vezano za kandidaturu, izdvojila rad na Univerzitetu Crne Gore, gdje je radila u kontinuitetu od 2001. godine, kao i da je bila vršilac dužnosti pomoćnika ministra rada i socijalnog staranja od novembra 2011. godine, do avgusta 2013. godine. Takođe, u Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova, 2010. godine imenovana je za arbitra i miritelja u sporovima iz radnih odnosa i član je Upravnog odbora udruženja pravnika. U daljem izlaganju, saopštila je da je imenovana za šefa Radne grupe za pripremu pregovora za pristupanje EU, koja se bavi pitanjima socijalne politike i zapošljavanja, smatrajući da navedena pozicija može pomoći da doprinese crnogorskom pravosuđu u harmonizaciji sa standardima EU, ne samo formalno, već i u praksi. Pored toga, naglasila je da treba poštovati sudske odluke svakog pojedinca koji je izabran za sudiju, ali isto tako biti svjestan činjenice da nosioci sudske funkcije moraju voditi računa o onome što je princip doživotnog učenja i usavršavanja i na tome u budućnosti treba poraditi. Na kraju, navela je da će, ukoliko bude izabrana za člana Savjeta, svakako dati doprinos da svi mladi kandidati koji pretenduju na mjesto sudije

dobiju tu priliku, smatrajući da je to jedan od nedostataka koji je evidentan u našem pravosuđu.

Đordjije Ulićević, iznoseći podatke iz svoje biografije, saopštio je da je svoj radni vijek započeo u opštinskom sudu u Titogradu, zatim je radio u Republičkom sekretarijatu za zakonodavstvo, kasnije u novinskom preduzeću Pobjeda, u statusu sekretara preduzeća, a od 1991. godine upisan je u Advokatsku komoru. Što se tiče kandidature za člana Sudskog savjeta, naveo je da se prijavio iz razloga što svojim radom može doprinijeti povećanju ugleda sudstva u društvu, odnosno među građanima, a s obzirom da je u sudnici prisutan više od 20 godina i poznaje problematiku sudstva i tužilaštva, mišljenja je da može doprinijeti da se postigne nivo, kako bi građani bili zadovoljni. Takođe je mišljenja da naši sudovi kvalitetnije donose presude od evropskih sudova, o čemu je imao priliku i da se lično uvjeri. Na kraju, naglasio je da bi svojim djelovanjem u Sudskom savjetu, ukoliko bi bio izabran, doprinio i u praktičnom dijelu, jer je jedna od nadležnosti Savjeta da daje mišljenje o propisima iz oblasti pravosuđa smatrajući da je sudstvo ogledalo svakog društva.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, zahvalio se svim kandidatima na predstavljanju nakon čega je dao riječ poslaniku Genciju Nimanbegu, kao budućem članu Odbora, naglasivši da ovoj sjednici prisustvuje u svojstvu zainteresovanog poslanika, u ime Kluba FORCE, HGI, LPCG.

Poslanik Genci Nimanbegu pojasnio je da prisustvuje sjednici na osnovu sporazuma da manjinske partije imaju predstavnika u tijelu koje bira Sudski i Tužilački savjet, dajući komentar da je izuzetno bitno da budući Sudski savjet treba da ima odgovornost za svoj rad, s obzirom da je to tijelo koje će birati sudije. Poslanik Nimanbegu je ukazao da je u crnogorskom pravosuđu evidentan problem porodičnih veza postavljajući pitanje profesor Mladenu Vukčeviću da li je mišljenja da to može uticati na rad Sudskog savjeta. S obzirom na činjenicu da bi trebalo da ima državljanstvo Albanije, a naš sistem ne dozvoljava dvojno državljanstvo, poslanik Nimanbegu postavio je pitanje da li neko od kandidata to smatra ispravnim.

Profesor Vukčević, u svom odgovoru, istakao je da smo mala zajednica i da su profesije koje se najčešće nasleđuju advokatura i medicina, ali da to nikako ne smije biti ni prednost ni hendikep. Da li na istaknutim funkcijama treba imati, u toj mjeri, rodbinske bliskosti, iznio je stav da ne bi trebalo i da se mora voditi računa o potencijalnom konfliktu interesa. Vezano za pitanje koje se tiče državljanstva, saopštio je da isto uređuje Ustav i da je to stvar bilateralnog sporazuma država.

Kandidat Velija Murić odgovorio je da se u Crnoj Gori svi manje više poznaju i da je teško isključiti razne uticaje, pa i u pravosuđu. S tim u vezi, mišljenja je da odgovorne dužnosti treba da obavljaju ljudi koji ispred sebe, u prvom planu, imaju interes pravde, zakonitosti, leganosti i pravičnosti i da moraju biti ekonomski nezavisni. S tim u vezi, sebe je okarakterisao kao nezavisnog intelektualca, ističući da je prva odrednica za intelektualca da može samostalno da donosi sudove o sebi, o svom okruženju, vremenu u kom živi i političkom trenutku.

Poslanik Genci Nimanbegu smatra da je potrebno priznati da neke stvari nijesu u redu iako su zakonom propisane. Takođe je naveo da postoji bojazan na koji će način funkcionisati novi Sudski savjet, s obzirom da je ustavnim amandmanima propisano da se kod predlaganja članova Sudskog savjeta mora voditi računa o manjinskim partijama, što će se teško integrisati jer ne postoji mehanizam koje će tijelo to raditi, smatrajući potrebnim da u Sudskom savjetu bude neki Albanac.

Poslanica Draginja Vuksanović postavila je pitanje kandidatima koji se trenutno bave advokaturom da li će, ukoliko budu izabrani, nastaviti i dalje da se bave advokatskim pozivom. Konkretno pitanje je da li kandidati smatraju da postoji konflikt interesa ako kao članovi Sudskog savjeta učestvuju u izboru sudija za višu sudsku instancu, a postupali su u nekim od predmeta u kojima te sudije sude ili su sudili.

Nikola Bulatović, u svom odgovoru, je naveo da se na ovaj način može postaviti i pitanje koncepta da li Sudski savjet treba da bira sudije, tj. da li treba da bude sastavljen na ovaj način, i da je potrebno razdvojiti koja profesija to može obavljati. Po njegovom mišljenju, najbolji način izbora sudija je u Parlamentu. Što se tiče pitanja da li će, ukoliko bude izabran, napustiti advokaturu odgovorio je da neće jer zakon to nije isključio.

Kasim Dizdarević je odgovorio da nijedna norma ne zabranjuje kandidaturu za člana Sudskog savjeta iz reda advokature, ističući da je advokatura ustavna kategorija, a da je atribut „ugledni pravnik“ uslov koji je zakonom propisan. Po svom opredjeljenju, advokati se bave isključivo pravima i ne smatra da je nespojivo biti advokat i član Sudskog savjeta. Vezano za napredovanje, ukazao je da se stručni aspekt mnogo više vidi u sudnici, nego preko medija. Na kraju, odgovorio je da ne bi prestao da se bavi advokaturom u slučaju da bude izabran za člana Sudskog savjeta.

Đorđije Ulićević je odgovorio da je u uvodnoj riječi naveo da će uskoro ići u penziju, tako da taj razlog, vezano za konflikt interesa, svakako prestaje da postoji. Što se tiče samog izbora, saglasan je da je najbolje mjesto za izbor sudija Skupština i najbolje bi bilo da je takvo rješenje ostalo. Vezano za konflikt interesa, takođe smatra da ne postoji, jer ako član Sudskog savjeta može biti sudija i predsjednik Vrhovnog suda, zašto to ne bi bio i advokat.

Velija Murić je odgovorio da je pitanje i da li bi poslanik koji je glasao za sudiju, ako bi se našao ispred tog sudije, bio u konfliktu interesa, kao i da li je ministar finansija, koji direktno ima uticaj na budžet namijenjen sudstvu, u konfliktu interesa. S tim u vezi, smatra da advokat, član Sudskog savjeta, nije u konfliktu interesa, jer on, kao profesionalac, doživljava sudije znatno drugačije. Sudije sude na osnovu zakona i dokaza, bez obzira ko se nalazi ispred njih.

Loro Markić se takođe saglasio sa kolegama da advokati nijesu u konfliktu interesa, i da i dalje namjerava da se bavi advokaturom. Rijetki su slučajevi da dođe do tih situacija, ali ako i bude došlo, postoji mogućnost da se pred tim sudom ne postupa.

Spomenka Đukanović je saopštila da polazi od analogije da, ako postojeći članovi budu izabrani kao sudije biće i dalje članovi Sudskog savjeta tako da je ista situacija da advokat bude član Savjeta. Ovo je radno tijelo koje se imenuje na četiri godine i treba razmisliti da li se može desiti da postoji konflikt interesa. Zakon o

Sudskom savjetu je jasan i propisuje da, ukoliko se član Sudskog savjeta izabere za sudiju, on podnosi automatski zahtjev za razrješenje.

Novak Laković je, povodom postavljenog pitanja, istakao da je riječ o nespojivosti funkcija i da je advokat u apsolutnom konfliktu interesa.

Stanko Marić je odgovorio da u uporedno pravnim sistemima ima puno rješenja gdje se posebno iz advokature kandiduje jedan broj članova Sudskog savjeta, tako da to otklanja svaku dilemu. Inače, nema organa, niti institucije, gdje pojedinačno ne može doći do konflikta interesa koji se uvijek posebno rješava, a najveći konflikt interesa je ako ljudi ne rade po savjesti i zakonu.

Vukoman Golubović je naglasio da se radi o radnom tijelu koje je kolektivni organ, i da bi konflikt interesa našli svuda, smatrajući da je najbitnije izabrati nekoga ko je pravi čovjek, koji će raditi po Ustavu i zakonu. Takođe, mišljenja je da ne bi bilo dobro da se hiljadu pravnika diskriminiše i da smo i ranije imali ugledne advokate kao članove Sudskog savjeta.

Profesor Slavko Lukić je mišljenja da postoji apsolutna nespojivost predmetnih funkcija, iz razloga što Sudski savjet bira i razrješava sudije, predsjednika suda i sudiju porotnika. Takođe smatra da izbor Sudskog savjeta treba da bude u nadležnosti Parlamenta ili da Sudski savjet i Parlament zajednički vrše izbor. S tim u vezi, osvrnuo se na Amandman 13 Ustava koji propisuje da rukovodilac tužilaštva ne može vršiti poslaničku i drugu javnu funkciju, niti profesionalno obavljati drugu djelatnost. Samim tim, i za ovu funkciju se podrazumijeva navedena pretpostavka ukoliko se upotrijebi analogija.

Kasim Dizdarević je ponovio da u sudstvu postoji veliki odliv stručnih kadrova i da dosta stručnih sudija prelazi u advokate. S tog aspekta smatra da ne postoji konflikt interesa, jer ako hoćemo jak Sudski savjet koji dobro poznaje sudije advokati imaju najbolji uvid.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder je ponovio da se pitanje tiče potencijalnog problema sa kojim će se, nakon izbora, suočiti oni koji budu izabrani, a poslanici na osnovu toga neće odlučiti negativno.

Stanko Marić je, vezano za komentar profesora Lukića, naveo da je mišljenja da nije korektno da u ovu priču uvodimo primjer iz Zakona o tužilaštvu, analogijom da je i članstvo u Sudskom savjetu nespojivo sa bilo kojom ili konkretno advokatskom funkcijom. U svakom konkretnom slučaju, nema funkcije da građanin, bio on avokat, ministar, ili poslanik, ne može doći pred sudiju, a svaki savjestan čovjek će tražiti izuzeće.

Poslanik Slaven Radunović je uputio molbu kolegama poslanicima da se suzdrže od opštih pitanja koja se odnose na više kandidata, kao i da su od strane kandidata dovoljni jedan ili dva komentara, iz razloga što su svi iz iste struke.

Poslanica Draginja Vuksanović je u svom komentaru navela da su poznati propisi i uslovi konkursa koji su raspisani i namjera je bila da se čuje mišljenje kandidata da li postoji konflikt interesa ili ne.

Poslanica Snežana Jonica obratila se svim kandidatima za članove Sudskog savjeta postavljajući pitanje kako ocjenjuju trenutno stanje u crnogorskom pravosuđu, preciznije, kvalitet rada, naročito sa aspekta nezavisnosti i efikasnosti tj. koji su najveći problemi sa kojima se suočava crnogorsko pravosuđe, a koji dovode do smanjenog povjerenja građana u pravosudni sistem i na koji način bi mogli doprinijeti rješenju tih problema. Sljedeće pitanje odnosilo se na konkretne inicijative kojima bi se moglo doprinijeti poboljšanju efikasnosti i odgovornosti, a naročito inicijativa koje se tiču kvalitetnijeg definisanja kriterijuma za izbor sudija, naročito sa aspekta jednoobraznosti, efikasnosti i transparentnosti ocjene kandidata. Takođe, poslanica Jonica je postavila pitanje kandidatima da li imaju viđenje kako se može konačno obezbijediti na zaslugama zasnovan sistem napredovanja sudija i kako bi riješili jedan od najvažnijih problema crnogorskog pravosuđa, dugo trajanje sudskih postupaka. Na kraju, koji bi bio potreban broj sudija u crnogorskom sudskom sistemu, u ovom trenutku, u odnosu na ideje o racionalizaciji broja sudija.

Nikola Bulatović je odgovorio da budući Sudski savjet mora imati makar okvirne kriterijume za napredovanje sudija, a što se tiče efikasnosti, mišljenja je da je to glavni problem crnogorskog sudstva koji utiče i na kvalitet rada i na ugled sudija. S tim u vezi, promjenom procesnih zakona, skraćanjem rokova, većom odgovornošću sudija i povećenom kontrolom, taj problem se može riješiti. Što se tiče konkretnog predloga, naveo je da se po važećem zakonu, u građanskoj materiji, odluka može ukinuti dva puta, a po njegovom mišljenju je dovoljno jednom i to je glavni problem prema kritikama spolja. To što nema krivičnih pravosnažnih presuda ili se ukidaju po dva, tri puta, predložio je da i u krivičnim predmetima ne bude vraćanja odluke na ponovno suđenje, već kada se izjavi žalba, višestepeni sud mora odlučivati, a to bi znatno doprinijelo ubrzanju postupaka.

Profesor Mladen Vukčević je mišljenja da je u crnogorskom pravosuđu veći problem nepristrasnost, kao subjektivni pristup, i predrasude u sudskim predmetima, kao i autocenzura u Crnoj Gori. Dalje, kao najveći problem, istakao je materijalni položaj sudija smatrajući da treba da postoji sudski budžet, iz razloga što ako se traže sredstva od izvršne vlasti, onda apsolutno ne postoji nezavisnost. S druge strane, ukazao je da se mora pratiti i praksa evropskih sudova u mnogo većoj mjeri. Što se tiče promocije sudija, odgovorio je da je to pitanje uređeno dokumentima koji regulišu rad Evropske mreže sudskih savjeta i jasno se znaju standardi i indikatori, kao npr. u Dablinskoj deklaraciji koja se mora poštovati. Vezano za pitanje sudske mreže, profesor Vukčević je istakao da se umnogome izmijenila demografska i ekonomska struktura u Crnoj Gori, tako da sadašnjih 15 sudova i 260 sudija treba pretrpjeti određene korekcije.

Vukoman Golubović osvrnuo se na dio koji se odnosi na edukaciju sudija, gdje je potrebno povećanje nivoa stručnosti, za šta je potrebno stvoriti uslove, kako bi se najbolji pravnici birali za sudije. Pored toga, mišljenja je da nijesu zadovoljavajući materijalni uslovi u pravosuđu, ukazujući da su 70% sudija podstanari. Takođe, naveo je da je neophodno nastaviti sa daljom reformom krivičnog zakonodavstva, prvenstveno procesnih zakona, koji su izuzetno komplikovani, tako se se ne može smanjivati broj

sudija. Mi smo započeli reformu i sada je uloga tužioca, uloga sudije za istragu, i normalno je da tužilaštvo odgovara za čitav postupak do pretresa. U okviru toga je pritvor, a mi imamo jedno paradoksalno rešenje, gdje tužilac predlaže pritvor u teškim predmetima, umjesto da podigne optužnicu. Na kraju, Vukoman Golubović je istakao da smo dosta napredovali u reformi krivičnog zakonodavstva, ali da sudovima treba ostaviti da rješavaju samo najteža djela, pa će samim tim biti efikasniji i umjesto 250 imali bi 150 sudija, ali za tu reformu je potreban duži proces i on bi se, kao član Sudskog savjeta, za to zalagao.

Kasim Dizdarević je, u svom odgovoru, naveo da izvještaji o radu sudova stvaraju iskrivljenu sliku u javnosti, gdje se statistički prikazuje stotine hiljada predmeta, a unutar tog suda, u okviru funkcionalne nadležnosti, postoje predmeti koji se vode pod oznakom „3s“, ali stvara utisak o neažurnosti rada sudova i kvari tu sliku. Ipak, činjenica je da se ažurnost mora povećavati i da se mora voditi računa o kvalitetu, za šta bi se on, kao član Sudskog savjeta zalagao. Na zapadu je praksa da postoje liste sudija koje su na čekanju, iako ih je odgovarajuće tijelo izabralo, a kroz rad u sudu, oni su i dalje na provjeri, pa tek nakon određenog vremena steknu uslov da postanu sudije. Vezano za procesna rešenja, u odnosu na zapadni standard, ako su stranke zadovoljne nekom odlukom ne pišu se obrazloženja, taj sistem bi se mogao primijeniti i u našem procesnom zakonu, kako se sudije ne bi iscrpljivale u izradi takvih odluka, čime bi se dobilo na kvalitetu.

Spomenka Đukanović je navela da su sada bolji uslovi u kojima rade sudije osnovnih sudova, ali da bi najbolje rešenje bilo da postoji Palata pravde i da svi sudovi budu objedinjeni. S tim u vezi, naglasila je da je neophodno ojačati materijalni položaj sudstava, iz razloga što je vrlo teško biti sudija i u tom poslu trpi i porodica i privatni život. Međutim, kada se čovjek prihvati tog posla, potrebno ga je kvalitetno obavljati i, u tom kontekstu, istakla je da, ako bude član Sudskog savjeta, između ostalih ovlašćenja koje bi imala, zalagala bi se da položaj sudstva da bude bolji, i da sudije budu kvalitetni ljudi koji će svoj posao efikasno obavljati.

Vukoman Golubović je, vezano za napredovanje, dodao da bi trebalo vratiti uslove kakvi su nekad bili u sudovima, kada se znalo ko je taj ko treba da napreduje i nikad se nije desilo da se dvojica, trojica jave za isti sud, jer je vladala atmosfera gdje je kvalitet odlučivao.

Loro Markić je ocijenio da nije skroz nezadovoljan stanjem u sudstvu. U odnosu na sistem napredovanja sudija, mišljenja je da dosadašnja praksa nije bila pravedna, jer su sudije koje su radile krivicu bile u povoljnijem položaju, dok su sudije koje su radile parnice sporije napredovale. S tim u vezi, ako sudija želi dalje da napreduje, njegov predlog bi bio da mora biti dobar u krivici koliko je dobar u parnici i po tom sistemu bi mogao preći u viši sud. Što se tiče rasterećenosti sudova, saglasan je da su preopterećeni i teško je to brzo riješiti, jer su neophodna sistemska rešenja. Veliki je problem kod nas što sudije moraju da brinu i o tehničkim stvarima, koje, u razvijenim zemljama, rade stručni saradnici ili posebno osoblje, a sudija samo primjenjuje zakon.

Stanko Marić je istakao da bi se, ako bi bio izabran, zalagao da se primjenjuje Ustav, na način što bi sudija bio razriješen ako nesavjesno i nestručno obavlja svoju funkciju. Mišljenja je da se time, do sada, niko nije pozabavio, niti je iko po tom osnovu razriješen, a poznati su slučajevi da sudije, nakon 70 održanih ročišta, koja traju po pet ili deset godina, još uvijek nemaju prvu odluku, već postupak i dalje odlažu, a iste sudije napreduju u više sudove. Takođe, založio bi se da se procijeni koji je optimalni broj sudija za pojedine sudove, kako bi se postigla neophodna ažurnost u radu i povećao stepen odgovornosti.

Velija Murić, u svom odgovoru, naglasio je da smo svjedoci da se u javnosti često govori o takozvanim „teškim“ predmetima a činjenica je da crnogorsko pravosuđe, upravo na tim teškim predmetima, nije položilo ispit onako kako javnost očekuje i kako zakoni propisuju. Takođe, naveo je da je potrebno da se doradi pravna regulativa, ali i da se izvrši selekcija sudija koje bi morale dobro poznavati svoj posao, na način što bi detaljno proučavali propise prema kojima presuđuju. Dalje je saopštio da je potrebno dodatno poraditi na edukaciji u pravosuđu i odrediti testiranje u okviru struke, kako bi se došlo do optimalnog broja sudija koji bi odgovorno radili svoj posao. Na kraju, naglasio je da godišnji izvještaji o radu moraju biti detaljni i sadržati suštinske informacije.

Đorđije Ulićević je naglasio da je neophodno postići samostalnost u radu sudja, i da sudija mora biti neprikosnoven i svoj posao obavljati savjesno.

Novak Laković je istakao da je centralno pitanje u oblasti pravosuđa evidentna nefikasnost, koja, čini se, nikada nije bila toliko izražena kao sada. Ipak, postoje elementi za eliminisanje neefikasnosti u radu sudova, koje je neophodno primijeniti kako bi se poboljšao rad svih sudova, za šta bi se zalagao u slučaju da bude izabran za člana Sudskog savjeta.

Poslanik Slaven Radunović je, vezano za pitanje konflikta interesa, naveo da su, po njegovom mišljenju, advokati najpodobniji za izbor, iz razloga što su nezavisni i samostalni u svom radu. Pitanje koje se nameće jeste ko je od prijavljenih kandidata sposoban da obavlja ovu funkciju, na način kako do sada nije obavljana, kao i ko bi bio sposoban da odoli pritisku, pa je, s tim u vezi, postavio pitanje kandidatima Vesni Simović Zvicer i Vukomanu Goluboviću kako bi se postavili u situaciji da ih neko iz vlasti pozove i utiče na njihovu odluku.

Vesna Simović Zvicer, u svom odgovoru, je naglasila da bi za takvu situaciju, ta osoba morala imati procjenu koga bi mogla pozvati, bez obzira na političku ili neku drugu pripadnost.

Vukoman Golubović je odgovorio da to svakako zavisi od ličnosti i da se u bilo kojoj situaciji, na prvom mjestu, mora biti čovjek i imati jasan put da na njega niko ne može uticati. Lično ima svoj kredibilitet i niko ga ne može mijenjati, a njega niko nikada nije pozvao, za bilo kakvu intervenciju, jer bi ga na taj način ponizio kao čovjeka

Poslanik Radunović je prokomentarisao da je nemoguće situacija da ga niko nikada nije pozvao za intervenciju, te da odgovor zvuči neubjedljivo, a samo njega je za ovaj sastanak pozvalo pet ljudi.

Poslanik Husnija Šabović je saopštio da su na ovoj sjednici istaknute mnoge dileme, a najvažnije je pitanje kako crnogorsko pravosuđe učiniti nezavisnim i kvalitetnim. Poslanici su saslušali kvalitetne kandidate, koji su odgovarali na postavljena pitanja, tako da će članovi Odbora moći izdvojiti ugledne pravnike i na taj način ispuniti očekivanja.

Predsjednik Odbora je naveo da je ovim iscrpljen prvi krug pitanja, i da su svi kandidati kvalitetni pravnici, tako da ima prostora da se poslanici odluče za kandidate koje žele.

Poslanik Vladislav Bojović se javio za riječ u drugom krugu i kandidatima, pojedinačno, postavio pitanja. Profesoru Vukčeviću postavio je pitanje kako objašnjava činjenicu da se u Izvještaju Evropske komisije konstatuje loše stanje kada je u pitanju nezavisnost i efikasnost pravosuđa, kao i da prenese iskustvo koje su imali u Tužilačkom savjetu u odnosu na disciplinsku odgovornost. Vezano za korupciju i nepotizam, postavio je pitanje Vukomanu Goluboviću, u kojoj mjeri smatra da su prisutni u našem pravosuđu i kako bi postupio u slučaju da neko zatraži intervenciju pri odlučivanju. Kasimu Dizdareviću je, u dijelu koji se odnosi na nedovoljno finansijsko ulaganje u sudstvo i loš materijalni položaj, postavio pitanje da li misli da su politički razlozi, kao vid opstrukcije, u pozadini. Što se tiče problema depolitizacije u crnogorskom pravosuđu, Spomenki Đukanović je postavljeno pitanje na koji način bi se taj problem riješio. Poslanik Bojović je postavio pitanje Novaku Lakoviću da li bi Sudski savjet trebalo da preuzme odgovornost ako godišnji izvještaj o radu sudova ne bude izglasan na sjednici Skupštine, a Stanku Mariću, da li smatra da je predsjednik Sudskog savjeta obavezan da se odazove pozivu na saslušanje, upućenom od strane skupštinskog radnog tijela. Takođe, vezano za disciplinsku odgovornost, upućeno je pitanje profesor Lukiću, dok je Vesnu Simović-Zvicer pitao da li bi podnijela ostavku na mjesto člana Sudskog savjeta u slučaju da se u radu naprave propusti, a znamo da je bilo zloupotreba oko kupovine glasova i zloupotrebe budžeta Centra za socijalni rad, dok je ona bila pomoćnik ministra rada i socijalnog staranja.

Profesor Mladen Vukčević je u svom odgovoru naveo da se ispostavilo da pravosuđe nije samostalno, a on lično bi postupio kao i u Tužilačkom savjetu, gdje su pokretani disciplinski postupci i na taj način su ljudi ohrabreni da se postupa po prigovorima i na taj način se štite njihovi postupci.

Vukoman Golubović je, na pitanje koje se odnosi na nepotizam, odgovorio da djeca nekad i u struci prate svoje roditelje, ali tu ne treba pretjerivati. Međutim, ako u radu postoji kvalitet, u tom slučaju ne treba izuzimati djecu već im prepustiti da rade.

Kasim Dizdarević je istakao činjenicu da Skupština, na kraju, odlučuje o predloženom budžetu, tako da je na poslanicima da u ovom dijelu predlože i podrže povećani iznos sredstava, kako bi se unaprijedio rad sudstva.

Spomenka Đukanović je odgovorila da u pravosuđu moraju raditi profesionalci, koji rade po savjesti i na koje se ne može izvršiti politički, niti koji drugi uticaj.

Novak Laković je naveo da u slučaju neprihvatanja godišnjeg izvještaja o radu sudova, mora postojati moralna odgovornost i trebalo bi da se da ostavka, ali pravi odgovor zavisi od prirode slučaja.

Stanko Marić je naveo da neograničena moć ne ostavlja prostor za primjenu vladavine prava, ali ipak, mišljenja je da sudstvo kod nas nije u potpunosti samostalno, iz razloga što ne odlučuje u budžetu, već je to u nadležnosti Ministarstva finansija.

Profesor Slavko Lukić je odgovorio da sudija ne može disciplinski da odgovara, već može biti razriješen i to je pravno pitanje.

Vesna Simović-Zvicer je odgovorila da je kao pomoćnik ministra rada i socijalnog staranja, vodila radne odnose, a u slučaju da se jave nepravilnosti i propusti u radu, istakla je da bi svaki odgovoran čovjek podio ostavku.

Sjednica je završena u 13 sati i 30 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder